

RESOLUCIÓN DO 19 DE MARZO DE 2015 POLA QUE SE FORMULA A MEMORIA AMBIENTAL NO PROCEDIMENTO DE AVALIACIÓN AMBIENTAL ESTRATÉXICA DO PLAN XERAL DE ORDENACIÓN MUNICIPAL DO CONCELLO DE CORISTANCO (EXPEDIENTE 2010AAE0542)

Con base na proposta de resolución do Servizo de Avaliación Ambiental, da Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental, que a continuación se transcribe:

A Lei 9/2006, do 28 de abril, sobre a avaliación de determinados plans e programas no ambiente derivada da transposición á lexislación estatal da Directiva 2001/42/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 27 de xuño de 2001, relativa á avaliación dos efectos de determinados plans e programas no ambiente, ten por obxecto promover un desenvolvemento sustentable, conseguir un elevado nivel de protección do medio e contribuír á integración dos aspectos ambientais na preparación e aprobación de determinados instrumentos de planificación, como son os plans xerais de ordenación municipal, mediante a realización dun proceso de avaliación ambiental estratéxica (en diante AAE).

A Lei 6/2007, do 11 de maio, de medidas urxentes en materia de ordenación do territorio e do litoral de Galicia, indica no seu artigo 5.b) que os plans xerais de ordenación municipal serán en todo caso obxecto de AAE na Lei 9/2006, do 28 de abril.

O Real Decreto Lexislativo 2/2008, do 20 de xuño, polo que se aproba o texto refundido da lei do solo establece que a utilización do recurso solo debe facerse segundo o principio de desenvolvemento sostible, en virtude do cal se debe propiciar o uso racional dos recursos naturais harmonizando os requisitos sociais, económicos e a protección do ambiente.

Coa entrada en vigor da Lei 2/2010, do 25 de marzo, de medidas urxentes de modificación da Lei 9/2002, do 30 de decembro, de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia (LOUG), integrouse o proceso de AAE no procedemento de aprobación dos instrumentos de planeamento urbanístico. Así, no seu artigo 85.5, sinala que o órgano ambiental elaborará a memoria ambiental co obxecto de valorar a integración dos aspectos ambientais na proposta do Plan, na que se analizará o proceso de avaliación, o ISA e a súa calidade, o resultado das consultas realizadas e como foron tidas en consideración e a previsión dos impactos previsibles na aplicación do Plan.

O Decreto 44/2012, do 19 de xaneiro, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas, atribúe á Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental a condición de órgano ambiental responsable da tramitación dos expedientes sobre a avaliación dos efectos de determinados plans e programas no ambiente.

1. DESCRICIÓN DO PLAN

O Concello de Coristanco ocupa unha superficie de 141,3 km² ao noroeste da provincia da Coruña e está organizado en 15 parroquias nas que se distribúen 141 entidades singulares de poboación. Na actualidade, a ordenación do termo municipal réxese polo Plan xeral de ordenación municipal (PXOM ou Plan) aprobado de forma definitiva o 12.05.2000, e que agora é obxecto de revisión.

Das 141 entidades singulares recollidas no IGE (datos do INE do 2014), hai dous núcleos de poboación que teñen a consideración de solo urbano e do resto, únicamente se delimitan 89 núcleos clasificados dentro das categorías de núcleo rural histórico-tradicional e común.

Na proposta de ordenación do PXOM defínense catro bolsas de solo urbanizable delimitado, das que dúas están destinadas a acoller actividade industrial, unha para uso terciario e outra para uso residencial; defínense tamén dúas bolsas de solo urbanizable non delimitado para uso residencial e tres áreas de reparto no núcleo de San Roque.

Así, os sectores propostos son os seguintes:

- **AR-sector T**, ámbito destinado ao uso terciario no núcleo de San Roque proposto para fortalecer a estrutura terciaria do Concello, xa que se delimita en continuidade co ámbito APU-M1 no que se atopa un centro comercial.
- **AR-sector I1**, ámbito de uso industrial situado en Montecelo que vén da modificación puntual número 2 do PXOM, aprobada definitivamente 26.03.2010. Este ámbito ademais se atopa incluído no Plan sectorial de ordenación de áreas empresariais de Galicia.
- **AR-sector I2**, ámbito situado na parroquia de Erbucedo, onde na actualidade se atopa a fábrica de madeira UNEMSA, á que se quere dotar de espazo que permita a súa expansión.
- **APU-R7**, ámbito obxecto dun plan de sectorización aprobado o 25.09.2006 que é incorporado ao PXOM como solo urbanizable delimitado residencial. O ámbito se atopa coa urbanización a medio desenvolver.
- **O desenvolvemento das dúas bolsas de solo urbanizable non delimitado** (San Roque e O Rueiro) situadas no núcleo urbano de San Roque e que teñen como obxecto completar a trama urbana, quedan condicionadas a un futuro dinamismo socioeconómico.
- Dentro do **solo urbano non consolidado** do núcleo de San Roque defínense tres áreas de reparto que serán de uso global residencial e con tipoloxía de vivenda unifamiliar.

O resto da superficie do termo municipal quedou clasificada nas diferentes categorías de solo rústico especialmente protexido e de protección ordinaria. Na táboa seguinte, extraída da memoria xustificativa, recóllese a relación de superficies das diferentes categorías de solo:

Clase de solo	Superficie (ha)
Solo urbano:	
- consolidado	80,49
- non consolidado	4,24
Solo urbanizable delimitado:	
- residencial	11,92
- terciario	5,12
- industrial	45,67
Solo urbanizable non delimitado (residencial)	16,98
Núcleo rural:	
- histórico-tradicional	272,57
- común	324,85
Rústico especialmente protexido:	
- agropecuaria	4.055,91
- forestal	7.159,67
- espazos naturais	1.521,44
- infraestruturas	779,50
- augas	2.156,58
- paisaxe	998,83
- patrimonio	23,52
Rústico de protección ordinaria	15,04

Respecto á creación de nova vivenda, coa delimitación que se fai dos asentamentos de poboación acadarase unha capacidade residencial de 6.864 vivendas, que se distribuirán a razón de: 2.453 en solo urbano consolidado, 68 en urbano non consolidado, 198 en solo urbanizable delimitado e 4.145 en solo de núcleo rural.

2. ÁLISE DO PROCESO DE AVALIACIÓN AMBIENTAL

2.1 Fitos do procedemento

O Concello de Coristanco, como órgano promotor, presentou o 01.12.2010 o documento de inicio do Plan xeral de ordenación municipal. Ese documento foi exposto ao público a través da dirección web de avaliación ambiental estratéxica de plans e programas da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas, abrindose un prazo de consultas do 02.12.2010 ao 01.01.2011. Durante dito período, consultouse ao Consello Galego de Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible para que realizase os comentarios que estimase pertinentes en relación ao Plan.

Tomando como base o documento de inicio e o resultado das devanditas consultas, elaborouse o documento de referencia, previsto polo artigo 9 da Lei 9/2006, do 28 de abril, que foi remitido ao órgano promotor con data do 07.01.2011.

Segundo o establecido no documento de referencia o Concello de Coristanco elaborou a proposta de Plan incluíndo o informe de sustentabilidade ambiental (ISA) que foi aprobado inicialmente o 28.11.2012 por acordo do Pleno da corporación municipal, iniciándose dende ese momento un período de participación pública e consultas polo prazo de dous meses.

O 24.02.2015 recíbese na Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas a documentación completa do PXOM, para que se elabore, por parte deste órgano ambiental, a memoria ambiental, cuxas determinacións deberán integrarse no documento do Plan que se aprobe definitivamente.

2.2 Resultados das consultas e da participación pública

Tal e como se vén de recoller, o Pleno da corporación municipal acordou aprobar inicialmente o PXOM de Coristanco o 28.11.2012, sometendo o documento completo do Plan ao trámite de información pública e consultas polo prazo de dous meses, de acordo co artigo 85.2 da LOUG. Este período iniciouse tras a súa publicación do seu anuncio no DOG Núm. 248, do 31 de decembro de 2012 e nos xornais Diario de Bergantiños e La Voz de Galicia dos días 05.12.2012 e 06.12.2012, respectivamente.

O resumo deste proceso de participación pública, achégase no informe de participación pública e consultas, no que se xunta unha copia dos informes recibidos durante esta fase e a resposta dada polo promotor ás observacións recollidas neles. A relación das consultas realizadas recóllese na táboa seguinte, na que se resume, segundo información do promotor, as administracións públicas e o público interesado consultado durante a fase de información pública e consultas, indicando a data de resposta na que se obtivo o informe favorable.

Administracións públicas. Organismos	Data resposta
Delegación do Goberno en Galicia	-----
Subdirección Xeral de Redes e Operacións de Telecomunicacións	29.01.2013
Dirección Xeral de Política Enerxética e Minas	18.02.2013
Augas de Galicia	31.07.2013
Axencia Galega de Infraestruturas	17.11.2014
Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental	22.02.2013
Dirección Xeral de Conservación da Natureza	02.10.2013
Instituto Galego da Vivenda e Solo	04.02.2014
Instituto de Estudos do Territorio (anterior Dirección Xeral de Sustibilidade e Paisaxe)	05.03.2014
Dirección Xeral de Política Enerxética e Minas. Servizo de Enerxía e Minas	20.02.2013
Dirección Xeral de Mobilidade	-----
Servizo de Infraestruturas Agrarias	15.01.2013

Administracións públicas. Organismos	Data resposta
Servizo de Montes	19.03.2013
Dirección Xeral do Patrimonio Cultural	22.01.2015
Deputación provincial da Coruña	14.10.2014
Concello de Cabana de Bergantiños	-----
Concello de Carballo	-----
Concello de Ponteceso	-----
Concello de Santa Comba	-----
Concello de Tordoia	Non figura
Concello de Zas	Non figura
Público Interesado	Data resposta
Federación Ecoloxista Galega	-----
Verdegaia	-----
Asociación Ecoloxista Amigos da Terra	-----
Cámara Oficial Mineira de Galicia	-----
Grupo de Desenvolvemento Rural Comarca de Ordes	-----
ADEGA (Asociación para a defensa ecolólica de Galicia)	-----

Das Administracións que foron consultadas na fase de información pública e consultas que se recollían no documento de referencia, non se recibiu resposta da Delegación do Goberno en Galicia, da Dirección Xeral de Mobilidade dos Concellos de Cabana de Bergantiños, Carballo, Ponteceso e Santa Comba. Así mesmo, tampouco se obtivo resposta do público interesado ao que se consultou.

A continuación apórtase un resumo dos informes sectoriais recibidos nesta fase, nos que se recollían algunas consideracións que foron incorporadas ao planeamento:

- No informe de **Augas de Galicia**, acompañado de documentación cartográfica, apórtanse unha serie de observacións a modificar no Plan; así,
 - Identificaranse todos os cursos de auga que se recolleron no PXOM, que constitúen a rede mínima na que se debe ter en conta a lexislación de augas.
 - Protexeranse todas as zonas identificadas no Rexistro de zonas protexidas do Plan Hidrolóxico Galicia-Costa, entre as que se atopan as zonas para o abastecemento humano.
 - Identificaranse as zonas con risco de inundación que aparecen actualizadas na páxina web de Augas de Galicia (<http://visorgis.cmati.xunta.es/dhgc/>) de cara a limitar os usos nas zonas de fluxo preferente e minimizar os efectos negativos sobre as persoas, os bens e o ambiente.
 - Ampliarase a superficie de solo rústico de especial protección de augas nos ríos Calvar (idRíoPH 14902509), Vao (idRíoPH 149025), Grande (idRíoPH 14901911) e da Balsa (idRío PH 14903501).
 - Recollerase na normativa a obriga de contar, previamente á concesión de licenza, con concesión administrativa ou recoñecemento do uso por disposición legal das redes de abastecemento veciñal. Na mesma liña, sinálase que non se poderán outorgar licenzas de construcción que baseen o seu saneamento en redes que vertan a canles sen autorización de Augas de Galicia.
 - Incluirase na normativa a prohibición de outorgar licenzas urbanísticas con saneamento mediante redes que vertan a canles sen autorización de Augas de Galicia.

- Modificarase a redacción do artigo da normativa “Regulamentación dos peches de fincas e liña límite de edificación” no que se recolle a aplicación do artigo 78.1 do Regulamento do Dominio Público Hidráulico.
- Actualizarase o epígrafe “Protección e lexislación sobre augas” coa lexislación en vigor.

Avaliada a documentación foron observadas modificacións na cualificación do solo respecto do Plan aprobado inicialmente polo que esta Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental solicitou a Augas de Galicia un novo informe co obxecto de que se valorase a nova proposta de planeamento. No novo informe -emitido o 18.03.2015- sinálase que foron cumpridas as prescricións feitas no informe de 31.07.2013 salvo no relativo ás zonas inundables, solicitando, de cara a cumplir o establecido en materia de inundables, o seguinte:

- Actualizar os planos IM-06 e IM-15 incorporando a zona de fluxo preferente e as zonas inundables correspondentes ao períodos de retorno de 100 e 500 anos do río Grande, definidas por Augas de Galicia como resultado da finalización dos traballos da Directiva 2007/60/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 23 de outubro de 2007, relativa á avaliación dos riscos de inundación.
- Recoller na Normativa que os Proxecto de urbanización que definan as infraestruturas de abastecemento e saneamento deberán ser sometidos a autorización do Organismo de bacía.
- Recoller na ficha do sector I2 que este se atopa afectado parcialmente pola zona de fluxo preferente do Río Grande e engadir a obriga de cumplir a normativa de inundables do Plan Hidrolóxico Galicia Costa así como o resto da normativa sectorial de augas.
- No informe da **Axencia Galega de Infraestruturas** (AXI), acéptanse as correccións realizadas no PXOM derivadas do primeiro informe e recóllense outras cuestións que deben ser modificadas e trasladadas novamente á AXI de xeito previo á aprobación definitiva para que verifique a súa incorporación ao Plan. Entre as observacións ás que teñen que dar resposta atópanse:
 - Establecer como requisito previo á concesión de licenza, a obtención da autorización de acceso da administración titular da estrada.
 - Xustificar ou corrixir a extensión do solo urbano lindeiro coas estradas autonómicas, tendo en conta a actual delimitación, a normativa urbanística e considerando a negativa repercusión que pode supoñer para a protección do dominio público.
 - Corrixir a clasificación como solo urbano daqueles terreos que, sen contar con tal clasificación na planificación vixente, únicamente contén con posibilidade de acceso dende as estradas autonómicas. Ademais, terá que incorporarse a obriga de executar as vías de servizo na zona do Agro da Oca, de xeito previo á construcción das vivendas.
 - Ampliar a distancia entre aliviacións de viario nas marxes de Bormoio entre a gasolinera e o cruce coa estrada AC-441 Agualada (AC-552)-Buño (AC-422), así como en San Roque na marxe dende a estación de servizo e a rúa de Santa Marta.
 - Establecer condicións para a posición dos peches nas ordenanzas urbanísticas de solo de núcleo rural.
 - Clasificar como solo rústico de especial protección de infraestruturas os terreos situados entre as estradas autonómicas e a liña límite de edificación que non contén coa clasificación de solo urbano, de núcleo rural ou urbanizable, como é o caso da zona sur do núcleo da Porcariza próximo á AG-14.

O promotor xustifica a integración no Plan de cada un dos apartados relacionados previamente, tanto aqueles aspectos que tiñan que ser incluídos na normativa como os que se debían modificar na cartografía.

- No informe da Dirección Xeral de Conservación da Natureza descríbese brevemente a situación actual do Concello, a proposta de Plan para os diferentes tipos de solo e identifícanse todos aqueles espazos e elementos naturais existentes no termo municipal. Para cada un dos puntos tratados, que se recollen de seguido, faise unha valoración de todos os aspectos que teñen que ser modificados na documentación do Plan:

- Conservación do espazo natural LIC "río Anllóns": nas proximidades do arroio da Balsa clasifícase como "solo urbano" un recinto illado do resto do núcleo ao que se lle atribúe unha presión urbanística sobre o espazo natural protexido, polo que se solicita cambiar a súa clasificación. Situación similar á que se identifica nun meandro moi pechado do mesmo curso situado tras un local social.

En canto ao polígono industrial delimitado ao leste de Montecelo, sinálase que pode afectar aos hábitats prioritarios 91E0 e 4020, polo que se considera más axeitada a localización prevista na outra alternativa formulada, na que se recolle a carón de San Roque.

Considérase excesiva a delimitación do núcleo rural de Montecelo-A Miñata, respecto do que se sinala que deberá reducirse á delimitación actual do PXOM.

- Hábitats situados fóra de Rede Natura 2000: as diversas categorías de solo nas que se integran deberán contar coas ordenanzas axeitadas e específicas de acordo coa Lei 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade.
- Especies protexidas presentes no Concello: estímase preciso que no Plan quedase baixo a categoría de solo rústico de especial protección de espazos naturais os ámbitos do sueste do Concello ocupados pola *Cetaurea ultreiae*, a *Rana temporaria* e a *Hyla arborea* para garantir a súa conservación. Asemade sinálase a necesidade de ter en conta outras especies protexidas en base ao Decreto 88/2007, do 19 de abril, polo que se regula o catálogo de especies ameazadas e as súas posteriores modificacións.
- Respecto dunha serie de actuacións do PXOM: o desenvolvemento da estrada SXV-2 deberá vincularse á decisión de manter o polígono industrial na mesma localización. Sobre o SXEL-09-02 recoméndase integralo dentro do solo urbanizable ao que está adscrito para evitar a desnaturalización dese tramo do arroio da Balsa.
- Normativa: o Plan non inclúe a Lei 42/2007, do 13 de decembro nin o Decreto 88/2007, do 19 de abril, polo que se regula o catálogo de especies ameazadas, modificado polo Decreto 167/2011, do 4 de agosto.

Ademais sinala que a Dirección Xeral informará todas aquelas actuacións que se localicen nos espazos con valores naturais dos que fai unha relación.

Téndose observadas modificacións na cualificación do solo respecto do plan aprobado inicialmente, esta Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental solicitou á Dirección Xeral de Conservación da Natureza un novo informe co obxecto de que se valore a nova proposta de planeamento. No novo informe -emitido o 12.03.2015- dáse o visto bo ás solucións adoptadas polo PXOM en canto á integración dos humedais de Lagoa de Alcaíán e do Couto, á protección dos hábitats fora da Rede Natura e á eliminación do espazo libre SXEL-09-02. Por contra, formula as seguintes consideracións:

- Para o solo urbano resultado dun Plan de sectorización solicita que se establezan determinacións urbanísticas necesarias para conservar e protexer os hábitats de interese comunitario presentes no ámbito.
En relación co anaco da parcela de equipamentos dotada de vexetación arbórea, que linda coa ZEC Río Anllóns, así como todo o ámbito non urbanizado situado entre o centro comercial e a ZEC aplicáranse as mesmas determinacións.
- Sinala que para o desenvolvemento do SUI de Montecelo deberán ser consideradas as determinacións recollidas na Resolución do 05 de maio de 2014, pola que se fai pública a

aprobación definitiva e as disposicións normativas do Plan Sectorial de Ordenación de Áreas Empresariais de Galicia; e tendo en conta o que lle sexa de aplicación o Decreto 37/2014, de 27 de marzo, polo que se declaran zonas especiais de conservación os lugares de importancia comunitaria de Galicia e se aproba o Plan director da Rede Natura 2000 de Galicia.

- Estima que se debe minimizar o desenvolvemento do núcleo de Montecelo - A Miñata, polo menos cara a súa zona oeste; estimando mais axeitado o tratamento que se fai para o sur do núcleo, que deixa unha banda de solo rústico de especial protección agropecuaria entro o borde do núcleo e o solo rústico de especial protección de augas.
- No informe do **Instituto de Estudos do Territorio** (anterior Dirección Xeral de Sostibilidade e Paisaxe) faise unha análise do PXOM da que se extraen unha serie de observacións respecto do seu contido e da súa ordenación que se recollen a continuación:
 - No estudo da paisaxe realizado terá que completarse cos elementos ou áreas de especial valor paisaxístico, que ben poden coincidir con ámbitos xa sometidos a algún tipo de protección (patrimonial ou de espazos naturais) ou ser lugares de singular beleza, de especial interese para a poboación ou áreas agrícolas con valores.

O estudo da paisaxe urbana, establecido na determinación 8.6 das DOT, completarse cos tipos (texturas ou tramas urbanas), as cuncas visuais, os elementos de especial valor e os impactos visuais.

- Terán que identificarse os efectos da ordenación sobre a paisaxe, analizando os posibles efectos negativos sobre as áreas ou elementos de singular valor ou interese paisaxístico, os efectos positivos nas áreas de paisaxe degradada e a cualificación dos efectos sobre o carácter singular de cada tipo ou unidade de paisaxe.
- Nos ámbitos de singular valor paisaxístico estableceranse as condicións engadidas precisas para a preservación dos valores e o carácter propio da paisaxe, como é a inclusión dentro da categoría de solo rústico de especial protección paisaxística.
- Nas zonas que presentes impactos ou degradacións paisaxísticas, o Plan debería prever as determinacións ou medidas destinadas a corrixir ou mitigar os problemas.
- Para as áreas urbanas incluirase a esixencia de que as fachadas posteriores ou laterais teñan unhas condicións de calidade equivalentes ás das fachadas principais. Nos ámbitos da ordenanza SU-1 estudarase a posibilidade de establecer condicións xeométricas o máis compactas posibles.
- O PXOM debería definir a localización das dotacións públicas atendendo ao protagonismo paisaxístico e sinalar a conveniencia de preservar os elementos vexetais de interese (caso dos ámbitos do PERI 1 e 2) e localizar oportunamente os espazos libres.
- No desenvolvemento do ámbito industrial AR-sector I1 terá que realizarse un estudo sobre as características paisaxísticas da contorna e dos posibles impactos e definir unha serie de medidas encamiñadas a mitigalos. Estas medidas que se definen tamén serán de aplicación ao AR-sector I2.
- Analizaranse as medidas (percorridos peonís seguros, condicións especiais para os peches de parcela e os pavimentos, implantación de elementos vexetais ou mobiliario) que poden contribuír á mellorar as zonas de crecemento lineal en torno ás vías de comunicación que se consideran áreas de paisaxe degradada.
- Estableceranse medidas relacionadas cunha serie de aspectos que se recollen no informe, de cara á integración paisaxística dos usos e construcións no solo rústico, do mesmo xeito que se definiron para o solo de núcleo rural.

Na resposta aportada polo órgano promotor, indícase que se completaron os apartados do estudo da paisaxe e que se incorporaron nas fichas dos diferentes desenvolvimentos e na normativa do Plan as medidas encamiñadas á integración paisaxística das actuacións.

- No informe do **Servizo de Enerxía e Minas** da Xefatura Territorial da Consellería de Economía e Industria, relaciónanse os dereitos mineiros vixentes e en trámite existentes en Coristanco e sinálase que hai dous proxectos de explotación dos grupos mineiros de Santa Comba e Corcoesto nos límites do Concello dos que non se contemplou a súa actualización, pero que contan coa clasificación axeitada que permite a súa autorización.

Ao tratarse dun informe que conclúe de forma favorable e que non contén observacións que deban ser xustificadas, o promotor non aporta resposta algúna.

- Dende o **Servizo de Asistencia Técnica Urbanística** da Deputación da Coruña emitiuse un informe favorable no que se definiron as estradas da súa titularidade e se propuxeron unha serie de determinacións relacionadas coas alíñacionés, o ancho mínimo nas vías provinciais, o solo rústico de protección de infraestruturas e sobre a área de protección dos diferentes tipos de solo, que teñen que ser incluídas na documentación do Plan.

O órgano promotor non xustifica a integración deste informe na documentación do PXOM.

- A **Dirección Xeral do Patrimonio Cultural**, tras un primeiro informe desfavorable por deficiencias relativas aos bens a protexer, á normativa de protección e a ordenación, emite informe favorable despois de recibir un novo documento corrixido. Se ben, o carácter favorable deste informe está condicionado a que nas fichas do catálogo e na normativa se substitúa a denominación "área de especial protección" por "delimitación de ben".

Tamén se recibieron informes doutras Administracións públicas, que emitiron informes máis xenéricos de cara ao cumprimento da normativa da súa competencia; así a **Subdirección Xeral de Redes e Operadores de Telecomunicacións**, define unha serie de consideracións de carácter xeral en canto ao dereito de ocupación do dominio público e a normativa de aplicación, o uso compartido da propiedade pública ou privada, as instalacións radioeléctricas e as características das infraestruturas das redes públicas de comunicación e dos edificios. No informe da **Dirección Xeral de Política Enerxética e Minas** recóllese unha serie de cuestións respecto do deseño e planificación das instalacións eléctricas e de gas, e relaciónnase a normativa de aplicación a ter en conta en ambos casos. O informe do **Servizo de Montes da Coruña** aporta unha relación dos montes existentes no Concello e sinala necesaria a protección e mantemento das masas forestais. Así mesmo, recibiuse resposta do **Servizo de Infraestruturas Agrarias** e do **Instituto Galego da Vivenda e Solo**, indicando que non teñen nada que informar nesta fase.

Pola súa banda, os Concellos de Zas e Tordoia aportaron sendas alegacións en relación coa definición dos límites administrativos do Concello de Coristanco, alegacións que foron desestimadas en base á documentación cartográfica oficial do Instituto Xeográfico Nacional.

Ademais, durante o período que estivo exposto ao público o documento de aprobación inicial do Plan recibíronse **632 alegacións de particulares**, referidas principalmente a intereses propios en relación coa incorporación de parcelas da súa propiedade dentro de solo urbano ou de núcleo rural. En canto a estas alegacións, o promotor informa de que 159 se aceptaron na súa totalidade, 112 parcialmente, 315 foron desestimadas e que 10, por defecto, non se contestaron. No documento de participación pública e consultas inclúese un informe de contestacións ás alegacións no que se recolle como foi considerada cada unha, xustificando aquellas que non foron aceptadas. Dado que non se aporta copia das alegacións recibidas nin se inclúe un resumo de cada unha delas, non resulta posible avaliar a súa temática nin analizar aquellas de carácter ambiental.

2.3 Valoración sobre a calidade do ISA

No ISA apórtase unha descripción do medio físico e natural que serve de base para a xustificación da proposta de ordenación presentada e a análise dos diferentes apartados do ISA, que establece

o documento de referencia. Con isto, e á vista da información aportada no documento, cómpre sinalar que se detectaron certas carencias na formulación dos apartados de identificación de efectos sobre o medio e deseño de medidas que dan lugar a unha falta de concreción na súa información, ademais de que se bota en falta unha vinculación do contido de ambos epígrafes.

Así, na identificación de efectos faise unha valoración dende tres perspectivas; por unha banda, descríbese como se tivo en conta cada unha das variables no planeamento, identificando aquelas relacionadas con ela que se van ver afectadas; por outra, descríbense as variables que van interferir no desenvolvemento dos sectores urbanizables e por último, apórtase unha xustificación do consumo de recursos (solo, abastecemento, saneamento, enerxía e mobilidade). Con isto, é preciso indicar que a identificación dos efectos carece de concreción, xa que para cada unha das actuacións propostas, deberían identificarse de xeito claro os efectos sobre as variables, efectos que ademais debería estar caracterizados segundo o signo, temporalidade, intensidade, sinerxía ou acumulación, etc.

Entre os efectos que non se identificaron pódense sinalar, entre outros, o incremento no consumo de recursos sobre o ciclo hídrico (que supón o aumento das necesidades de tratamento e depuración), a perda da superficie de solo rústico ou a transformación da paisaxe por mor dos novos desenvolvimentos en canto ás variables ocupación do territorio e paisaxe ou o incremento do número de desprazamentos que ao mesmo tempo supón un aumento da contaminación, en relación coa mobilidade e enerxía, etc.

Relacionados cos efectos previamente identificados, deberían terse definido as medidas (preventivas e/ou correctoras) que contribúan a minimizarlos ou eliminálos. Así, en coherencia cos citados anteriormente, poderían ser definidos mecanismos para reducir o consumo do recurso auga, para a integración das actuacións na contorna en canto a materiais e tipoloxía edificatoria ou proponer rutas alternativas nas que se lle dera prioridade a modos de transporte alternativos ao vehículo particular que ao mesmo tempo que facilita a mobilidade reduce a emisión de gases contaminantes á atmosfera.

3. ANÁLISE DA PREVISIÓN DOS EFECTOS SIGNIFICATIVOS DO PLAN

A continuación faise unha valoración, por variables ambientais, de como se integraron os criterios de sustentabilidade no planeamento, identificando ao mesmo tempo aqueles aspectos que deben ser modificados, e que poden derivar en determinacións, de cara a garantir un desenvolvemento sustentable e acorde cos obxectivos do Plan. Como variables a analizar tómanse de base as introducidas coa aprobación das DOT, asimilables ás propostas no seu día no documento de referencia.

Patrimonio natural

No estudo do medio, identifícaronse todos os espazos e elementos naturais recollidos polas diferentes figuras de protección e catálogos de referencia, quedando clasificado baixo a categoría de solo rústico de especial protección de espazos naturais a zona de especial conservación "río Anllóns".

En relación cos elementos naturais, o informe da Dirección Xeral de Conservación da Natureza advierte da presenza de tres especies recollidas no Catálogo galego de especies ameazadas, *Cetaurea ultreiae*, *Rana temporaria* e *Hyla arborea*, para as que solicita a protección da superficie que ocupan de cara a garantir a súa conservación. Nese informe tamén se recolle que a Dirección Xeral informará e autorizará todas aquellas actuacións que se realicen en zonas de espazos naturais protexidos, especies incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas, cursos fluviais, hábitats naturais de interese comunitario do Inventario nacional de hábitats e localizados fóra de Rede Natura 2000 e humidares identificados no Inventario de humidares de Galicia.

En canto aos efectos sobre esta variable defínense todos como positivos, xa que cos novos desenvolvimentos non se van ocupar espazos que posúan algún valor especial e ademais se proponen unha serie de actuacións encamiñadas á rexeneración de elementos naturais e zonas

sensibles, como é o caso das brañas. Sobre isto compre sinalar que a delimitación do sector industrial I1 é coincidente no seu extremo leste cunha tesela do "Atlas de los hábitats naturales y seminaturales de España" que contén dous hábitats prioritarios - bosques aluviais de *Alnus glutinosa* e *Fraxinus excelsior* (91E0*) e queirogais e matogueiras húmidas de zonas temperadas de *Erica ciliaris* e *Erica tetralis* (4020*). De acordo co artigo 45.3 da Lei 42/2007, de 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade, o PXOM deberá adoptar á ficha do sector as medidas necesarias para evitar o deterioro ou contaminación de ditos hábitats.

Ciclo hídrico

Na documentación do Plan apórtase unha descripción das infraestruturas de abastecemento e saneamento de Coristanco e xúntase unha estimación das necesidades que destes servizos ten a poboación.

Relacionada con esta variable, na análise de riscos identifícase a área con risco potencial significativo de inundación (ES014-10-01-03 río Grande-Carballo) e a zona de fluxo preferente asociada a ela. En canto a esta última, hai que sinalar que, tal como se recoile no informe de Augas de Galicia de 18.03.2015, a área delimitada no Plan ocupa unha superficie moito menor que a definida nos mapas provisionais de perigosidade e risco de inundación expostos na páxina web do organismo de bacía (<http://visorgis.cmati.xunta.es/dhgc/>). Con isto, e á vista de que sobre esta zona se localiza o ámbito de solo urbanizable AR-sector I2, será preciso que se actualice a delimitación da zona de fluxo preferente -na que o Plan Hidrolóxico Galicia-Costa limita moito os usos permitidos- co obxecto de que se minimicen os efectos sobre as persoas, os bens e o medio.

No plano de información IM-06 recóllese axeitadamente a totalidade da rede hidrográfica do Concello. Cualificouse como solo rústico de especial protección de augas a súa zona de polaía dos cursos fluviais, que, de acordo co informe de Augas de Galicia, foi de 100 metros para os ríos que son masa de auga e de 25 para o resto da rede.

No tocante aos novos desenvolvimentos con afección ao réxime hídrico compre salientar os seguintes:

- Urbanizable **AR-sector-T**. Ocupa ao sur parte da zona de polaía dun afluente do Rego da Balsa, e ao Oeste a zona de polaía do propio Rego da Balsa.
- Sector industrial **AR-sector-I2**:
 - o Emprázase sobre a zona de fluxo de preferente asociada á ARPSIS ES014-10-01-03 río Grande-Carballo.
 - o É atravesado de norte a sur por un regato, afluente do Rego da Cansa.
 - o Está bordeado polo leste polo Rego de Cansa e polo Río Grande, mentres que polo límite oeste discorre un regato innominado.
 - o A zona suroeste do ámbito está marcado por unhas condicións de importante hidromorfía, cunha alta porcentaxe da súa superficie asolagada e con presenza de especies propias destas áreas –carrizo, xuncos e amieiros entre outros-.

O Plan, ademais de propoñer unha serie de medidas de cara a minimizar o consumo de auga, contempla para esta variable:

- Localizar na zona sur do AR-sector-T a zona verde do sistema de espazos libres.
- A necesidade de solicitar informe preceptivo e vinculante do Organismo de bacía para o desenvolvemento dos sectores AR-sector-T, AR-sector-I1 e AR-sector-I2.
- O obriga de que Plan Parcial do AR-sector-I1 inclúa un estudo hidrolóxico do Río de Rosende.

Paisaxe

Na documentación do Plan, considérase a paisaxe do Concello como unha peza fundamental que é preciso potenciar, identificando no estudo do medio e da paisaxe realizado unha serie de ámbitos que posúen un interese paisaxístico especial tanto pola súa xeomorfoloxía como pola súa calidade ambiental. Entre eles definíronse as áreas de Verdes, Poceiro-Codesido, Nogueira, montes de Sordíns, monte da Fonte Silva, lagoa de Alcaíán e os puntos do alto de Ervelteira, montes de Castelo e o alto do Campelo.

En relación con esta variable, no informe do Instituto de Estudos do Territorio defínense unha serie de cuestiós que teñen que ser completadas no estudo da paisaxe e incorporadas na normativa dos ámbitos de desenvolvemento.

Como efectos sobre esta variable sinálanse que son “os que se puiden producir nos ámbitos propostos” pero non se definen de xeito concreto; no entanto, si se relacionan unha serie de medidas encamiñadas á integración paisaxística das actuacións propostas, tanto na fase de planificación como na de construcción.

Ocupación do territorio

No Plan realizouse unha análise dos riscos naturais e tecnolóxicos do Concello, que quedaron recollidos nun mapa (IM-15) no que se delimitaron as áreas con risco de incendio ou que sufrieron incendios nos últimos anos (2010-2013), a área con risco potencial de inundación, a zona de fluxo preferente, o vertedoiro clausurado e as plantas de tratamiento de lodos e de residuos de construcción. Nese estudo tamén se identificaron unha serie de empresas consideradas como posibles focos de orixe industrial que poden producir algún tipo de risco.

Nos planos de ordenación detallada identifícaronse unha serie de áreas de planeamento remitido (APR-P.E.O.N.R.) ás que non se fai referencia na documentación do Plan e que non constan entre o historial de planeamento do Concello. Na mesma liña, mencionar tamén o solo clasificado en San Roque como urbano no que se atopa un centro comercial e os terreos da súa contorna, desenvolvo por un plan de sectorización do que non hai constancia.

Con destino residencial, o PXOM contempla un ámbito de solo urbanizable delimitado (APU –R07) e dúas bosas de solo urbanizable non delimitado no entorno do núcleo de San Roque.

Respecto do sector APU-R07 compe dicir que se trata dunha área recollida no planeamento vixente como solo urbanizable non delimitado que foi obxecto dun plan de sectorización no ano 2006. Esta área conta actualmente cunha pequena parte urbanizada que se atopa nun estado de abandono (viario sen pavimentar, edificacións non rematadas, carencia de alumeados públicos...). O resto do ámbito –aproximadamente o 75%- non foi obxecto do proceso urbanizador. Por outra banda, a delimitación deste sector abrangue varias vivendas contiguas ao núcleo histórico-tradicional do Carballal. Dado a súa tipoloxía tradicional e a que no Proxecto de Delimitación de Solo Urbano aprobado o 12.12.1981 formaban parte deste núcleo, enténdese que sería mais axeitado incluíllas nesta categoría.

No tocante as dúas bolsas de solo urbanizable non delimitado residencial, estas reservas son propostas polo PXOM con vistas a unha hipotética recuperación demográfica. Sendo conscientes da realidade demográfica do Concello, non semella que durante a vixencia do Plan se chegue a esgotar a capacidade residencial dos ámbitos urbanos, dos núcleos rurais e do urbanizable delimitado.

En canto aos efectos sobre esta variable, sinálanse que se producirán efectos negativos sobre o solo, a paisaxe e a atmosfera, pero en ningún caso quedan estos concretados nin caracterizados. Relacionada con esta variable propónense unha serie de medidas para a fase de construcción, encamiñadas a minimizar a afección sobre o solo e a súa cobertura vexetal.

Patrimonio cultural

Esta variable defínese como peza fundamental de identidade e cohesión social, polo que se propón a súa promoción e posta en valor a través do catálogo de patrimonio, no que quedaron identificados todos os elementos susceptibles de protección. Entre estes destácanse os pazos de Verdes e Cereo Vello e a torre de Nogueira, esta última recoñecida polas DOT como ámbito de interese do patrimonio cultural.

O Plan cualifica como positivos todos aqueles efectos sobre esta variable e polo tanto non propón medidas relacionadas con ela; así, bótase en falta algunha medida relacionada coa aparición de posibles achados arqueolóxicos durante a fase de urbanización dos ámbitos de desenvolvemento.

Sociedade e economía

Os datos empregados para o estudio socioeconómico datan do ano 2010, tendo en conta que a data do documento é de decembro de 2014, obsérvase que debería terse empregado unha información mais actualizada que permitise realizar unha análise mais próxima á situación existente.

O estudo demográfico do Concello reflicte unha perda continuada de poboación, vénose esta reducida en algo máis dun 15% entre os anos 2000-2013. Trátase dun municipio no que o sector de actividade que ocupa maior número de traballadores, segundo datos do 2010, é o secundario seguido moi de cerca do terciario; no entanto, na documentación aportada sinálase que a paisaxe amosa unha realidade diferente, xa que existe unha importante superficie agrícola da que se ocupa gran parte da poboación como segunda actividade.

Con isto, e á vista de que as bolsas de solo que se delimitan son para acoller actividades industriais e terciarias, é preciso incidir na necesidade de acotar a superficie á demanda real que existe no Concello deste tipo de solo, evitando así unha ocupación excesiva do territorio coa urbanización de terreos que poden ser obxecto doutro tipo de aproveitamento.

En canto aos efectos, únicamente se identifican sobre a variable economía e defínanse como negativos "os que podan xerar os novos desenvolvimentos" pero estes non se concretan e polo tanto non se propón ningún tipo de medidas.

Mobilidade

Esta variable analizouse no apartado de identificación de efectos, e nel apóntase unha breve descripción das alternativas de transporte do Concello, sinalando respecto dela que se incorpora ao planeamento a través dunha rede de mobilidade sostible. En canto a ela, hai que indicar que esta rede de itinerarios con circulación preferente de peóns e ciclistas non aparece recollida nos planos de ordenación de estrutura xeral, aos que se fai alusión na documentación aportada.

Con isto, e á vista da información que se aporta sobre esta variable é preciso indicar que se bota en falta un estudo máis en detalle da variable mobilidade, na que se analice a afección sobre a rede viaria existente que vai supoñer o incremento no número de desprazamentos derivado dos desenvolvimentos propostos e a súa adecuación para acollelos. Esta análise será a base para formular a rede de mobilidade sustentable que debe contribuír a promover o uso de modos de transporte alternativos ao vehículo particular, de acordo coa determinación 3.1.5, apartados b) e c) das DOT.

Como efectos sobre esta variable sinálase que o desenvolvemento de corredores verdes e sendas peonís diminúe o uso do vehículo particular, polo que estes serán positivos. Aínda así, defínese algunha medida, como a de outorgarlle a prioridade ao tráfico rodado, respecto da que cómpre sinalar que non se considera coerente coa proposta de rede de mobilidade sostible.

Enerxía

Na documentación do Plan inclúese unha breve descripción do sistema de abastecemento eléctrico de Coristanco, entre o que se sinala a existencia dunha hidroeléctrica no río Calvar e dos parques eólicos de Castelo e de Fontesilva, este último en execución.

En canto aos efectos sobre esta variable, sinálase que serán aqueles “*que podan xerar os novos desenvolvimentos, como un aumento do consumo enerxético ou na paisaxe*”, efectos para os que se sinala que se proporán medidas para encamiñadas ao aforro e eficiencia enerxética e o soterramento das liñas eléctricas. Ademais, de cara a minimizar o consumo de enerxías non renovables, recoméndase analizar a posibilidade económica a técnica de empregar instalacións solares e fotovoltaicas, para aproveitar ao máximo a enerxía solar.

Atmosfera e cambio climático

Relacionada con esta variable, entre a documentación apórtase un mapa de zonificación acústica no que se divide a totalidade en áreas acústicas ás que se lle asignan os correspondentes obxectivos de calidade acústica, de acordo co artigo 14 do Real Decreto 1367/2007, do 19 de outubro, polo que se desenvolve a Lei 37/2005, do 17 de novembro, do ruído, no referente á zonificación acústica, obxectivos de calidade e emisións acústicas. En canto a este mapa, cómpre indicar que non é preciso que se definan as áreas tipo f) e g) por considerarse que estas únicamente teñan que delimitarse no caso de detectarse condicións específicas, tal e como se indica no anexo V do Real Decreto.

En canto aos efectos, sinálase que o desenvolvemento industrial é a principal actuación que vai producir efectos negativos sobre a calidade do aire, indicando que os efectos negativos son “*os que podan xerar os novos desenvolvimentos*”. Respecto deles sinálase que terá que estudiarse a súa incidencia acústica sobre os viarios locais, de cara a establecer medidas para minimizar os efectos da contaminación e das vibracións.

En canto ás medidas propostas contempla para os sectores I1 e I2 a necesidade de que o Plan Parcial inclúa un estudo acústico que xustifique o cumprimento dos obxectivos de calidade e os valores límite de emisión nas zonas contiguas cos núcleos rurais e os espazos naturais.

No tocante aos límites de calidade acústica -recollidos na plano de zonificación acústica-, que se corresponden cos establecidos na táboa A do anexo II do Real Decreto 1367/2007, deberá recollerse na Normativa que estes límites se verán reducidos en 5 dB nos solos urbanizables (artigo 14.2 do RD 1367/2007).

Ciclo de materiais

Na documentación apórtase unha breve descripción, por tipo e cantidade, dos residuos producidos no Concello de Coristanco entre os anos 2000-2011, e defínense unha serie de medidas a adoptar para dar cumprimento ao Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia 2010-2020.

En canto aos efectos sobre o ciclo de materiais, sinálase que non van existir efectos negativos porque estes serán paliados cunha xestión eficiente; no entanto, si que se propoñen medidas para a fase de construcción, como medidas de impacto de proxectos.

4. DETERMINACIÓN FINAIS

En coherencia cos principios da avaliación ambiental estratégica e para favorecer unha adecuada integración dos aspectos ambientais no desenvolvemento do PXOM, a maiores das medidas recollidas no informe de sustentabilidade ambiental deberán terse en conta as seguintes determinacións:

1. En relación ao **risco de inundación** existente no Concello, segundo se recolle no informe de Augas de Galicia do 18.03.2015, deberase actualizar a documentación presentada incorporando os mapas provisionais de perigosidade e risco de inundación que fixo públicos a Demarcación Hidrográfica de Galicia Costa. Así mesmo, dado que parte do AR-sector-I2 está inserido en zona de fluxo preferente, a proposta de planeamento deberá aterse ás prescripcións recollidas tanto no Plan Hidrolóxico de Galicia Costa así como o resto da normativa sectorial de augas.
2. Respecto do solo urbano situado na contorna do centro comercial, entanto non se xustifique a existencia do plan de sectorización a través do que foi desenvolto, deberá cualificarse como solo rústico de especial protección. Se ben esta cualificación estivese debidamente xustificada, deberán establecerse aquelas determinacións urbanísticas que garanten a protección dos hábitats naturais de interese comunitario, de acordo co informe da Dirección Xeral de Conservación da Natureza.
3. Na liña do recollido no informe da Dirección Xeral de Conservación da Natureza de 12.03.2015, a ficha do sector AR-sector-I1 deberá adoptar as medidas necesarias para evitar o deterioro ou contaminación dos hábitats prioritarios que contén.
4. Deberase incluír unha análise das necesidades de desprazamento derivadas dos desenvolvimentos previstos, de acordo coa determinación 3.1.5. b) das DOT, trasladando os resultados á normativa.

5. MEDIDAS DE SEGUIMENTO AMBIENTAL

Segundo o artigo 15 da Lei 9/2008, do 28 de abril, o Concello ten a responsabilidade de realizar o seguimento dos efectos no ambiente resultantes da aplicación e execución do Plan a través dun plan de seguimento que terá como obxectivo identificar con prontitude os efectos adversos non previstos e poder levar a cabo as medidas axeitadas para poder evitálos. Asemade, servirá para verificar o grao de consecución dos obxectivos propostos polo Plan e o respecto ao medio na execución do planeamento de desenvolvemento.

De conformidade co anterior, o ISA inclúe un plan de seguimento ambiental baseado nun sistema de indicadores cuxos resultados deberán remitirse ao órgano ambiental cada catro anos coincidindo coa programación temporal por cuadrienios do PXOM.

Respecto da redacción dos informes de seguimento, co fin de facilitar a participación do órgano ambiental, recoméndase establecer unha estrutura que permita a súa comparativa ano tras ano. En canto ao seu contido, sería conveniente que incluiran un breve resumo da situación urbanística respecto da programación prevista, unha análise dos indicadores que avalie o grao de cumprimento dos obxectivos do Plan e valore as medidas propostas e necesidade doutras novas; así como unhas conclusións xerais sobre o proceso levado a cabo, as dificultades xurdidas e a sustentabilidade do Plan.

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE,

TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental

San Lázaro s/n
15781 SANTIAGO DE COMPOSTELA

galicia

PROPOÑO

Considerando o sinalado nos apartados anteriores, para poder valorar a integración dos aspectos ambientais e concluír que non é previsible que se produzan efectos adversos significativos, considérase que o Plan xeral de ordenación municipal do Concello de Coristanco, deberá incorporar as determinacións establecidas nesta memoria ambiental.

Santiago de Compostela, 19 de marzo de 2015

A xefa do Servizo de Avaliación Ambiental

Margarita Segade Castro

Conforme:

O subdirector xeral de Avaliación Ambiental

Carlos Calzadilla Bouzón

RESOLUCIÓN

De conformidade coa proposta anterior, RESOLVO formular a memoria ambiental do Plan xeral de ordenación municipal de Coristanco, en cumprimento co disposto no artigo 12 da Lei 9/2006, do 28 de abril, sobre a avaliación dos efectos de determinados plans e programas no ambiente.

Esta resolución farase pública a través do Diario Oficial de Galicia e da páxina web da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas (http://www.cmati.xunta.es/tema/c/Avaliacion_ambiental) e será remitida ao Concello de Coristanco para a súa consideración previa aprobación provisional do PXOM.

De xeito previo á aprobación definitiva, elaborarase un informe sobre como foron integrados os aspectos expostos na memoria ambiental, o cal lle será remitido, xunto coa documentación do Plan, ao órgano competente para resolver sobre a aprobación definitiva, encargado de velar pola adecuada incorporación destas determinacións ao Plan, segundo se indica no artigo 85.7 da LOUG.

Finalmente, segundo o disposto no artigo 14 da Lei 9/2006, do 28 de abril, unha vez **aprobado o Plan definitivamente**, o Concello de Coristanco remitirá a esta Secretaría Xeral a seguinte documentación en soporte dixital:

- A. Plan aprobado.
- B. Unha declaración que resuma os seguintes aspectos:
 - De que modo foron integrados no Plan os aspectos ambientais.
 - Como se tomaron en consideración o ISA, os resultados das consultas, a memoria ambiental, así como, cando proceda, as discrepancias xurdidas no proceso.
 - As razóns da elección do Plan aprobado, en relación coas alternativas consideradas.
- C. As medidas adoptadas para o seguimiento dos efectos no medio.
- D. Un resumo non técnico sobre a documentación contida nos puntos B e C.

O secretario xeral de Calidade e Avaliación Ambiental

Justo de Benito Basanta